

Handlingsplan för utvecklingsarbetet av SIP

Bakgrund och utveckling:

Samordningsförbundet Västra Östergötlands chefsgrupp träffade under 2017 en överenskommelse för arbetet med utvecklingen av SIP (samordnad individuell plan). SIP-verktyget har varit lagstadgat hos kommuner och regioner sedan 2010. Bakgrunden till aktuell överenskommelse var att statens parter saknade forum för fyrpartssamverkan samt att användandet av SIP inom kommun och region inte fått förväntad spridning. Överenskommelsen innebar en öppning för samtliga parter att kunna initiera och driva samverkansärenden med SIP som verktyg. Under processen framkom att det från parternas sida var önskvärt att fler möten skedde i flerpartssamverkan. Vikten av goda förberedelser och tydlig mötesstruktur betonades. Samordningsförbundet ansågs här kunna vara en resurs och ett smörjmedel för att samverkan skulle förbättras. Utvecklingsarbetet bedömdes även ligga väl i linje med Samordningsförbundets uppdrag; att skapa bättre förutsättningar för samverkan mellan de fyra medlemmarna.

I den inledande delen av detta arbete användes arbetsnamnet SAMSIP, vilket togs med inspiration från Samordningsförbundet Samspelets arbete med samordnad planering. Vi bedömde att det fanns en risk för begreppsförvirring om både SAMSIP och SIP användes varför vi beslutade att enbart använda det sistnämnda - SIP. Detta föll sig naturligt då denna insats avser att utveckla det redan befintliga SIP-arbetet.

Under november 2017 påbörjades det praktiska arbetet med utvecklingen av SIP och under 2018 var insatsen fullt operativ. Genom naturlig spridning, men även via frukostmöten, informationsträffar på APT:er och liknande, ökade stadigt inflödet av förfrågningar.

Utifrån bedömningen att inflödet förväntades vara fortsatt högt fanns behovet av att förstärka insatsen personellt. Resurser avsattes för att skapa ett SIP-team med fyra ytterligare medarbetare där samtliga parter som ingår i förbundet är representerade. Fyra av fem medarbetare kan agera samordnare och mötesledare i SIP-möten. Syftet med teamet var att jobba med kvalitetssäkring av insatsen där möjligheten för våra samverkansparter att erhålla stöttning, samtalsledning och uppföljning kunde fortsätta erbjudas inom angiven tidsrymd (se bilaga 1) även om inflödet stegrades. Gruppens mål var även att verka för fortsatt informationsspridning om SIP, förbättra samverkan mellan medlemmar sinsemellan samt jobba med att utveckla insatsen ytterligare. Detta team sattes ihop under slutet av 2018 och blev fullt operativt i början av 2019.

Redan innan insatsen påbörjades fanns det en ambition att göra någon form av extern utvärdering. Kontakt togs under hösten 2018 med ett företag som heter Sweco. De har tidigare gjort utvärderingar (eller motsvarande) av den typen som vi önskade bli utförd på denna insats. Som exempel utvärderade de 2017 ett projekt inom Samordningsförbundet i Lund, KAOSAM, som använde SIP som

verktyg. Detta innebar att de var väl införstådda med hur ett samordningsförbund fungerar och hade en god kunskap om SIP som insats. Arbetet med genomlysningen påbörjades under november månad. Parallellt med detta skedde ett utbyte och diskussion med Samordningsförbundet Östra Östergötland som under denna tidsperiod hade påbörjat en snarlik insats med SIP som verktyg. Tanken var att diskutera ett löpande utbyte av erfarenheter samt undersöka möjligheterna kring en gemensam mer långsiktig och kontinuerlig utvärdering av vårt arbete.

Genomlysningen blev färdig under våren 2019 (se hela rapporten [här](#)). Sammanfattningsvis påvisade denna att det vid denna tid fanns en stor nöjdhet på alla nivåer som undersöktes (chefs-, handläggare- och brukarnivå) och att det är önskvärt att denna insats fortsätter. Den tog även fram vilka utvecklingsområden som är av värde att jobba vidare med. Bland annat diskuterades vikten av fortsatt spridning av kunskap i form av utbildningar, informationsträffar etc. samt att börja undersöka vilka långsiktiga effekter denna insats kan ha.

Från starten 2017/2018 och fram till början av 2020 såg vi en stadig ökning av antalet förfrågningar om samordning och mötesledning av SIP-möten. Samtliga kommuner och övriga parter har nyttjat denna insats och behovet bedömdes vara fortsatt högt. Även när inflödet var som högst kunde SIP-teamet möta efterfrågan och någon förändring i personalresurs ansågs inte behöva göras.

I Samordningsförbundets verksamhetsplan 2020-2022 som arbetades fram under 2019 ingår denna insats.

Utvecklingsfrågor diskuteras i första hand inom ramen för de regelbundna träffarna i SIP-teamet. De frågor som är i fokus handlar om ärendehantering, uppföljning av möten och olika mötessituationer samt utvecklingsfrågor. Det senare innefattar att hålla denna insats aktuell hos våra olika samverkansparter, vara lyhörda för de önskemål som finns samt jobba vidare med frågan kring långsiktig utvärdering.

Syfte:

Att öka tillgängligheten till och sprida kunskap om SIP, så att fler personer som är i behov av samordnad planering får möjlighet till det. Denna insats vänder sig till individer som har behov av samordning för att närma sig arbetsmarknaden, alternativt där behov finns att klargöra förutsättningar för att gå vidare till arbete eller studier.

Målgrupp:

Samordningsförbundet Västra Östergötland har följande målgrupper:

- Unga vuxna i åldern 16–30 år med offentlig försörjning i behov av samordnad rehabilitering.
- Personer med psykisk ohälsa i åldern 16–64 år i behov av samordnad rehabilitering.
- Långtidssjukskrivna i åldern 16–64 år i behov av samordnad rehabilitering.
- Utrikes födda i åldern 16–64 år i behov av samordnad rehabilitering.

För mer information kring hur dessa målgrupper tillämpas i denna insats, vg se bilaga 1.

Nuläge och framtid:

Under 2020 påverkades denna insats, såväl som samhället i stort, i hög utsträckning av Covid -19. Under första delen av året fortsatte möten att hållas. Vi behövde dock göra anpassningar utifrån de restriktioner som fanns hos parterna. Det innebar att delar av nätverket runt deltagarna vid de flesta mötena deltog via länk eller telefon. Kvaliteten på mötena påverkades till viss del men bedömningen var ändå att den var tillräckligt hög för att fortsätta. Men i takt med att restriktionerna skärptes ytterligare togs det i november 2020 ett beslut att frysa denna insats tills vidare. Möjligheten för parterna att få konsultativt stöd kring ärenden fanns fortsatt, men samordning och mötesledning av SIP-möten sköts på framtiden. Teamet jobbade istället med att se över möjligheterna att erbjuda samma insats med bibehållen kvalitet över en digital plattform. Detta arbete har fortsatt och så pass stora framsteg har gjorts att bedömningen är att vi någon gång under våren 2021 kommer kunna erbjuda samordning och mötesledning av SIP-möten, dock över Skype (eller motsvarande verktyg). För ytterligare information se bilaga 2.

Gällande utveckling av verktyget så har även det på grund av ovanstående orsaker fått stå tillbaka till stor del under 2020. Målsättningen som tidigare satts upp kvarstår och de punkter som är prioriterade är:

- **Hålla insatsen "Utveckling av SIP" aktiv hos våra samverkansparter:** Vi jobbar med denna fråga genom att fortsätta hålla en hög professionalitet i samordningen och mötesledningen i samband med SIP-möten. Utöver det är vi öppna för att komma ut och informera om insatsen lokalt. Under 2019 anordnades även ett frukostmöte med detta tema. En ny sådan insats kan bli aktuell om efterfrågan noteras.
Under 2019 genomfördes även en lokal utbildningsinsats i Vadstena kommun gällande SIP. En liknande insats gjordes i början av 2021 inom psykiatrin i västra länsdelen, fast denna gång digitalt. Vid intresse från våra samverkansparter finns utrymme för ytterligare insatser av detta slag.
- **Utveckla den interna kvaliteten i vårt arbete med samordning och mötesledning vid SIP-möten:** I första hand kommer detta att ske i form av auskultationer inom SIP-teamet, där vi besöker och observerar varandra i mötessituationer för att kunna ge bättre återkoppling än vad vi tidigare kunnat göra. Noterar vi ett behov av kompetensutveckling kommer den frågan att väckas och diskuteras inom teamet för beredning för att sedan tas upp med förbundsansvarig.
- **Långsiktig utvärdering av insatsen:** Detta är en fråga som varit aktuell sedan utvärderingen från Sweco våren 2019. Diskussioner har först inom teamet dock har det inte funnits något tidsutrymme att göra några konkreta åtgärder. Planen var att under 2020 komma vidare i denna fråga men på grund av pandemin så har inte detta skett. Förhoppningen är att vi kan komma vidare under 2021.
- **Samverkan med Samordningsförbundet Östra Östergötland:** Det har tidigare funnits ett kunskapsutbyte mellan våra två förbund som har insatser med SIP som verktyg och där det finns likartade beröringspunkter. Sista året har denna varit vilande. Det konkreta som gjorts hittills, pandemin till trots, är att tillsammans med Samordningsförbundet Centrala Östergötland och Östra Östergötland göra en utbildningsfilm kring SIP. Den planeras vara färdig under våren 2021.

Uppföljning:

Insatsen följs upp genom registrering i SUS (Samordningsförbundets uppföljningssystem) där antalet SIP-möten registreras på volymnivå (dvs inte med personuppgifter). Noterbart är att det som registreras är antalet SIP-möten och uppföljningsmöten. Förmöten, telefonkontakter och övriga samordnande insatser registreras inte. Insatsen följs upp löpande i SIP-teamet.

Bilaga 1

Handlingsplanen och det flödesschema som följer nedan, ska ses som ett levande dokument och kommer att revideras kontinuerligt. Rapportering till Samordningsförbundets styrelse och chefsgrupp sker fortlöpande.

Praktiskt upplägg för användandet av SIP-verktyget

Samordningsförbundets målgrupp är i första hand personer i förvärvsaktiv ålder som är i behov av samordnade insatser och uppbär offentlig försörjning. Det innebär att barn och ungdomar samt äldre i regel inte omfattas av den här insatsen. Det ska även i regel finnas en frågeställning som berör arbete, praktik eller bedömning av arbetsförmåga. Det ska alltså inte handla om ärenden där vårdplanering är i fokus. Samordningsförbundet äger inte heller några ärenden, utan är samverkanspartner och smörjmedel för att samverka, i detta fall genom SIP, ska förbättras. Den enskilde handläggaren, eller motsvarande funktion, har därför under hela processen ett huvudansvar för ärendet och att det som man beslutar om i samband med mötet efterlevs. Med det sagt, har handläggaren och den enskilde alla förutsättningar att påverka processen och utforma vägen framåt.

När denna insats startade användes SIP-verktyget i varierande omfattning i berörda verksamheter. Det fanns även tydliga lokala skillnader i vårt upptagningsområde gällande hur stort användandet var och hur man upplevde att det fungerade. Under åren som denna insats varit aktiv så har en positiv utveckling skett, men det finns fortsatt mer arbete att göra i denna fråga. Flera goda exempel fanns där man hade hittat en fungerande form och där arbetet med SIP bedrevs enligt förväntan. Fler sådana har även framkommit på senare tid. Det är viktigt att påtala att den här insatsen på inget sätt har verkat, eller kommer att verka, för att ersätta redan fungerande samverkan, eller för den delen parternas lagstadgade skyldighet.

Flödesschema

- **Identifiering av ärende:** Handläggare identifierar, tillsammans med den enskilde, behov av samordnad planering.
- **Behov av kontakt med SIP-teamet:** Handläggare som arbetar inom kommun eller landsting kan här välja att initiera SIP på samma sätt som tidigare, någon kontakt med Samordningsförbundet tas då inte. Önskar man att ta del av Samordningsförbundets resurser i processen, är nästa steg att kontakta SIP-teamet. Handläggare på Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan behöver ta denna kontakt för att använda SIP-verktyget enligt träffad överenskommelse.
- **Första kontakt med SIP-teamet:** Tas av handläggare i berörd myndighet/vårdenhet med kontaktperson i SIP-teamet. I detta skede är det inte nödvändigt att det finns ett upprättat samtycke. Det går även bra att diskutera ett avidentifierat ärende.
- **Beslut om att gå vidare med SIP:** Om den första kontakten utmynnar i beslut om att gå vidare med en SIP, behöver samtycke inhämtas (förutsatt att detta inte har gjorts tidigare).
- **Planering av SIP-möte:** Här hålls med fördel ett förmöte med representant från SIP-teamet, ansvarig handläggare, den enskilde samt andra eventuella relevanta personer (ex. anhörig eller annan närstående). I detta möte planerar man för hur SIP-mötet ska se ut. Relevanta punkter att beröra är om man ska använda en mötesledare från SIP-teamet under SIP-mötet,

var och när mötet ska äga rum (målet är att mötet hålls inom 3 veckor från påbörjad planering), hur lång tid som ska avsättas samt vilka personer som ska bjudas in. Syftet med förmötet är också att den enskilde och mötesledaren ska få möjlighet att träffas och bekanta sig med varandra inför SIP-mötet.

- **Genomförande av SIP:** I de fall man fattar beslut om att en mötesledare från SIP-teamet ska användas, är det viktigt att tydliggöra dennes roll i mötet. Mötesledarens funktion är att se till att mötet följer bestämd struktur, att alla får komma till tals samt att den avsatta tiden för mötet hålls.
- **Dokumentation:** SIP-teamet kan inte överta något dokumentationsansvar. Det är därför viktigt att betona att respektive part behöver dokumentera enligt gängse praxis. Däremot kan mötesledaren vara behjälplig med att det som framkommer på mötet noteras och att en SIP upprättas.
- **Vidare planering:** Önskas fortsatt stöttning av SIP-teamet i processen, kommer vi att vara delaktiga i planering och genomförande av uppföljningsmöte. Ett uppföljningsmöte ska i regel ske inom en tremånadsperiod efter upprättad SIP.

Samordningsförbundet använder de blanketter och mallar som är framtagna för användandet av SIP i länet. Dessa blanketter och mallar är, genom träffad överenskommelse, även användbara för statens parter. Det faktum att dokumenten är anpassade till aktuella kommuner och Region Östergötland, kan medföra att medarbetare från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen upplever vissa oklarheter i samband med dokumentation. Om det uppstår sådana frågor, ombeds man att kontakta SIP-teamet. Aktuella blanketter finns tillgängliga på Samordningsförbundets hemsida.

Kontakt

Christian Nyenger, verksamhetsutvecklare

Telefon: 076-133 43 04

E-post: christian.nyenger@regionostergotland.se

Bilaga 2

Riktlinjer för digitala SIP-möten

För att SIP-möten som genomförs digitalt över Skype (eller motsvarande) ska bli så bra som möjligt ber vi er som deltagande parter att läsa igenom dessa punkter i god tid innan mötet. Syftet är att minimera tänkbara problem som kan uppstå så att vi kan ha ett så effektivt möte som möjligt där tid och fokus läggs där den behövs som mest.

Tänk på följande inför mötet:

- Se gärna till att ni provat uppkopplingen och Skypefunktionen (eller motsvarande) innan mötet. Om ni upplever problem, meddela gärna detta så snart som möjligt till mötesledaren.
- Mötesledaren kommer vara uppkopplad och redo 5-10 minuter före mötets start. Om du har utrymme att koppla upp dig redan då rekommenderar vi att du gör det för att kontrollera hur ljud, bild och uppkoppling fungerar.
- Deltagaren får, om den önskar det och huvudmannens riktlinjer så tillåter, sitta tillsammans med huvudman eller annan deltagande part på mötet.
- Mötesledare kommer **inte** befinna sig på samma fysiska plats som deltagaren.
- Mötesledaren kommer innan själva mötet påbörjas att gå igenom riktlinjer för hur mötet ska utföras och hur funktionerna kommer att användas. Det handlar om hur mötet kommer att läggas upp, hur ordet fördelas, när sammanfattningar sker, hur "whiteboarden" används etc. Om det finns frågor kring detta är det optimalt att dessa ställs i samband med genomgången före mötet, alternativt via kontakt med mötesledaren innan mötet påbörjas.
- Det är alltid viktigt att den avsatta tiden för SIP-möten respekteras, dock ännu mer väsentligt när möten hålls digitalt. Om du som deltagande part, mot förmodan, inte kan avsätta den stipulerade tiden är det av stor vikt att mötesledaren får den informationen i god tid innan mötet, så att beslut kan tas om mötet ska genomföras vid den avsatta tidpunkten eller behöver flyttas.

Mötesledare i detta möte är

Telefon:

Mail:

Vänliga hälsningar SIP-teamet, Samordningsförbundet Västra Östergötland